

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 171/24

Luksemburgā, 2024. gada 4. oktobrī

Tiesas spriedums lietā C-548/21 | *Bezirkshauptmannschaft Landeck* (Mēģinājums piekļūt mobilajā tālrunī saglabātajiem personas datiem)

Policijas piekļuvei mobilajā tālrunī esošajiem datiem nav jāaprobežojas ar smagas noziedzības apkarošanas gadījumiem vien

Tomēr tālab jāsaņem iepriekšēja tiesas vai neatkarīgas administratīvas iestādes atļauja un šai piekļuvei jābūt samērīgai

Policijas piekļuve mobilajā tālrunī glabātajiem personas datiem kriminālizmeklēšanas gaitā var izraisīt nopietnu vai pat ļoti nopietnu iejaukšanos datu subjekta pamattiesībās. Tomēr tai nav jāaprobežojas tikai ar smagas noziedzības apkarošanu vien. Valsts likumdevējam jānosaka faktori, kas jāņem vērā, lai atļautu šādu piekļuvi, piemēram, attiecīgo noziedzīgo nodarījumu veids vai kategorijas. Lai katrā konkrētā gadījumā nodrošinātu samērīguma principa ievērošanu, kura pārbaude prasa izsvērt visus būtiskos lietas apstākļus, šī piekļuve – izņemot pienācīgi pamatotus steidzamības gadījumus – jāpakārto arī nosacījumam, ka jāsaņem iepriekšēja atļauja no tiesas vai neatkarīgas iestādes. Datu subjekts jāinformē par atļauju pamatojošajiem iemesliem, tiklīdz šīs informācijas izpaušana vairs nevar apdraudēt izmeklēšanu.

Austrijas policija izņēma kāda pasta sūtījuma saņēmēja mobilo tālruni pēc tam, kad narkotisko vielu klātesamības pārbaudes gaitā tika konstatēts, ka šajā pasta sūtījumā bija 85 gramu kanabisa. Pēc tam tā veltīgi mēģināja atbloķēt mobilo tālruni, lai piekļūtu tajā esošajiem datiem. Tā nebija saņēmusi nedz prokuratūras, nedz tiesas atļauju, nav dokumentējusi atbloķēšanas mēģinājumus un nav par to informējusi attiecīgo personu.

Šī persona par sava mobilā tālruņa izņemšanu cēla prasību Austrijas tiesā. Tikai šīs tiesvedības gaitā tā uzzināja par mēģinājumiem tālruni atbloķēt. Austrijas tiesa jautā Tiesai, vai Austrijas tiesiskais regulējums, kas, pēc tās ieskata ¹, ļauj policijai šādi rīkoties, ir saderīgs ar Savienības tiesībām ². Tā norāda, ka noziedzīgais nodarījums, kurā tiek vainota attiecīgā persona, sodāms ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam un tādējādi ir tikai kriminālpārkāpums.

Tiesa vispirms precizē, ka pretēji tam, ko apgalvo dažas valdības, attiecīgais Savienības tiesiskais regulējums ir piemērojams ne tikai tad, ja mobilajā tālrunī esošajiem personas datiem ir sekmīgi piekļūti, bet arī tad, ja tiem tiek mēģināts piekļūt.

Pēc tam tā konstatē, ka **piekļuve visam mobilajā tālrunī esošo datu kopumam var izraisīt nopietnu vai pat ļoti nopietnu iejaukšanos datu subjekta pamattiesībās**. Proti, šie dati – kas var ietvert informāciju par ziņapmaiņu, fotoattēliem un tīkklejošanas vēsturi – eventuāli var ļaut izdarīt ļoti precīzus secinājumus par šā subjekta privāto dzīvi. Turklāt tie var ietvert īpaši sensitīvus datus.

Izmeklējamā nodarījuma smagums ir viens no galvenajiem parametriem, izvērtējot šādas tik nopietnas iejaukšanās samērīgumu. **Tomēr, ja tiktu uzskatīts, ka tikai smagas noziedzības apkarošana var attaisnot piekļuvi mobilajā tālrunī esošajiem datiem, tiktu nepienācīgi ierobežotas kompetento iestāžu izmeklēšanas pilnvaras. Tas izraisītu to, ka draudētu pieaugt nesodāmība par noziedzīgiem nodarījumiem vispārīgi un līdz**

ar to tiku apdraudēta brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveide Savienībā. Taču šāda iejaukšanās privātajā dzīvē un datu aizsardzībā jāparedz tiesību aktos, un tas nozīmē, ka **valsts likumdevējam pietiekami precīzi jānosaka**, kādi faktori šajā ziņā jāņem vērā, tostarp **attiecīgo noziedzīgo nodarījumu veids vai kategorijas.**

Šādai piekļuvei, izņemot pienācīgi pamatotus steidzamības gadījumus ³, **jābūt pakārtotai prasībai par iepriekšēju kontroli, ko veic vai nu tiesa, vai neatkarīga administratīva iestāde. Šai kontrolei jānodrošina taisnīgs līdzsvars starp legītimajām interesēm, kas saistītas ar izmeklēšanas vajadzībām noziedzības apkarošanā, no vienas puses, un pamattiesībām** uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, **no otras puses.**

Visbeidzot, **datu subjekts jāinformē par iemesliem, ar kuriem pamatota atļauja piekļūt viņa datiem, tiklīdz šīs informācijas izpaušana vairs nevar apdraudēt izmeklēšanu** ⁴.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts *CURIA* vietnē šā sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Austrijas valdība Tiesā apgalvoja, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām, lai izņemtu mobilo tālruni vai mēģinātu piekļūt tajā esošajiem datiem, vajadzīgs prokuratūras rīkojums. Savukārt prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesai principā jābalstās uz valsts tiesisko regulējumu atbilstoši tam, kā to izklāsta iesniedzējtiesa. Tas pats attiecas arī uz lietas faktiskajiem apstākļiem.

² Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva \(ES\) 2016/680](#) (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti.

³ Tādā gadījumā pārbaude jāveic pēc iespējas ātri.

⁴ Šajā gadījumā laikā, kad Austrijas policijas iestādes vēltīgi mēģināja atbloķēt datu subjektam piederošo mobilo tālruni, lai piekļūtu tajā esošajiem datiem, datu subjektam bija zināms, ka viņa mobilais tālrunis ir izņemts. Šajos apstākļos nešķiet, ka viņa informēšana par to, ka šīs iestādes mēģinās piekļūt šiem datiem, spētu kaitēt izmeklēšanai, tāpēc viņam par to bija jābūt informētam iepriekš.